

'Je moeder!' van Bas Birker: comedy met kans op alternatieve feiten

Knack VIP - 22 Jan. 2018

'Het gaat geen sympathieke show worden', waarschuwde Bas Birker ons vooraf, en dat was het ook niet. Maar grappig, scherp en slim was Je moeder! wel.

Wie de afgelopen jaren een van de vele comedyavonden die cafés, jeugdhuizen en parochiezalen in Vlaanderen doen vollopen - het kleine circuit, zoals dat dan heet - kent Bas Birker ongetwijfeld als mc. Meer zelfs, de Tilburger staat in het wereldje bekend als een van de beste presentatoren, die zich voor eender welk publiek uit de slag trekt.

Wanneer zo'n man dan naar de culturele centra trekt, wat hij met Je moeder!

alweer voor de derde keer doet, heeft hij niet veel nodig. Een scherm, in het midden van het podium neergezet om het speelveld te verkleinen, volstaat. Daarop zien de toeschouwers een schimmenspel van een gezin aan de kerstdis.

Al snel blijkt dat er niet veel gaat gebeuren aan de eettafel van het gezin Schaduw. Het decor heeft dus weinig nut, iets dat wel vaker voorvalt wanneer comedians de theaters aandoen.

Eindigen doet Birker met een verhaal over overspel. Piste hij ook echt naast de post? Of wilde hij ons gewoon leren hoe slecht mannen wel niet kunnen liegen? Niemand die het weet.

Toegegeven, we vergeten bijna dat het er staat zodra Birker het podium opbeent en duidelijk maakt dat van kalmpjes inlopen geen sprake is bij hem. Nog voor het openingsapplaus is uitgestorven, heeft hij een zekere Kyryan in een paarse Suzuki Swift al met de grond gelijk gemaakt en hebben we geleerd wat een Andrea Bocellifile is.

'Het gaat geen sympathieke show worden.' Birker zegt het zo'n vijf keer tijdens de eerste twintig minuten. Toegegeven, hij gaat er ook met de botte bijl in - deze show is geen gezondheidswandeling voor vrouwen met een kort pittig kapsel - maar altijd blijven de grappen centraal staan.

Die grappen gaan vaak over ons, Vlamingen, en wat we dan zouden zijn. Minder direct dan Nederlands, bijvoorbeeld, iets dat we vorige week bij Jan Jaap Van der Wal nog hoorden. Die vond dat nog schoon, Birker vindt het vooral onpraktisch. Hij zoekt met een sardonische grijns onze échte kleine kantjes op en rijt hier en daar met plezier een collectieve wonde open. Wanneer hij een minutenlange tirade afsteekt over de dopingzonden van Eddy Merckx, eentje waar hij zich dan ook nog eens goed voor documenteerde, balanceert de sfeer in de zaal tussen verwondering en grimmigheid.

De rest van de show probeert hij nog een goede grap over Eddy Merckx de biljarter te verzinnen, maar dat komt er niet van. Niet dat hij dat een probleem vindt. Bas Birker vindt nu eenmaal weinig dingen een probleem, zelfs een open gulp haalt hem niet uit zijn hum. De man durft vertellingen vlakaf te onderbreken om het publiek door te mangel te halen, soms wel vijf minuten lang, om die dan weer met sprekend gemak weer op te pikken. Wie eens mc was, raakt het klaarblijkelijk nooit meer kwijt.

'Het gaat geen sympathieke show worden.' Birker zegt het zo'n vijf keer tijdens de eerste twintig minuten.

Eindigen doet Birker, die naarmate de show vordert verder van Vlaanderen als thema afwijkt, met een verhaal over overspel. Piste hij ook echt naast de pot? Of wilde hij ons gewoon leren hoe slecht mannen wel niet kunnen liegen? Niemand die het weet. 'Wel, als jij me gelooft, dan is het echt', zei hij er eerder over in De Morgen. Met zijn bekentenis aan het kerstdiner, die dan weer wel verzonnen is - zegt hij - knoopt Birker alleszins de draadjes perfect aan elkaar, ook die waarvan je dacht dat hij ze in het begin bij elkaar improviseerde, zonder de flow van de show ook maar één seconde kwijt te raken.

Je moeder! is complexloze en compromisloze stand-up van een man die bezig is met zijn toeschouwers en tegelijkertijd schijnt aan hen lijkt te hebben. Comedy als waarachtige kunstvorm? Af en toe een alternatief feitje is ook niet slecht.

Jasper Van Loy